

Список використаних джерел

1. Miller, B.A.; Lu, C.D. Current status of global dairy goat production: An overview. *Asian-Australas. J. Anim. Sci.* 2019, 32, 1219–1232. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)]
2. Zobel, G.; Neave, H.W.; Webster, J. Understanding natural behavior to improve dairy goat (*Capra hircus*) management systems. *Transl. Anim. Sci.* 2019, 3, 212–224. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)]
3. Vargas-Bello-Pérez, E.; Tajonar, K.; Foggi, G.; Mele, M.; Simitzis, P.; Mavrommatis, A.; Tsiplakou, E.; Habib, M.R.; Gonzalez-Ronquillo, M.; Toro-Mujica, P. Consumer attitudes toward dairy products from sheep and goats: A cross-continental perspective. *J. Dairy Sci.* 2022, 105, 8718–8733. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)]

УДК: 798.664(477.74-20)

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОМІРІВ ТА ЖВАВОСТІ КОНЕЙ РИСИСТИХ ПОРІД, ЯКІ ВИПРОБУВАЛИСЬ НА ФІЛІЇ "ОДЕСЬКИЙ ПОДРОМ" ДП "КОНЯРСТВО УКРАЇНИ"

Косенко С.Ю., кандидат с.-г. наук, доцент. E-mail: kosenkosu@ukr.net
Чебан В.С., аспірант. E-mail: vova.kirito@gmail.com

Одеський державний аграрний університет, Україна, м. Одеса

Анотація. Вивчали взаємозв'язок основних промірів коней та їх жвавості. Встановлено, що між екстер'єрними промірами та жвавістю коней на 1600 м виявлена незначна позитивна кореляція, найбільший показник якої існує між жвавістю та обхватом грудей - $0,32 \pm 0,037$ у орловських та $0,31 \pm 0,034$ у призових рисаків.

Ключові слова: орловська рисиста порода, призова рисиста порода, іподром, випробування, жвавість, проміри, роботоздатність.

Вступ. Орловський рисак є універсальною породою, яка, крім випробувань на іподромах, використовується у драйвінгу, класичних видах кінного спорту, кінному туризмі, а також поповнює ринок коней хобі-класу. Основним методом селекційної роботи з орловською рисистою породою є чистопородне розведення за комплексом ознак, а саме: роботоздатність, (жвавість, скороспілість, витривалість, довговічність та ін), а також вираженість типу, правильність екстер'єру, проміри [1,2]. Проте в історії орловської рисистої породи як у XIX, так і в XX ст, неодноразово використовувалися прийоми, спрямовані на вдосконалення саме жвавості, внаслідок чого в результаті простого відтворного

схрещування орловської рисистої породи з американською стандартбредною була створена російська рисиста (нині - призова) порода, яка на даний час проходить апробацію як українська рисиста породна група [2,3]. Тривалий час основною селекційною ознакою при роботі з цією породою була саме роботоздатність, часто без урахування комплексу ознак, що призвело до недостатньо вираженої породності та типовості [3,4].

Мета досліджень. Проаналізувати взаємозв'язок показників жвавості коней орловської та призової рисистої порід з наступними промірами: висота в холці, коса довжина тулубу, обхват грудей та обхват п'ястка.

Матеріали і методика досліджень. Дослідження проводили шляхом аналізу відомостей випробувань та форм зоотехнічного обліку філії "Одеський іподром" ДП "Конярство України".

Об'єктом досліджень були коні орловської рисистої (n=185) та призової (n=55) рисистих порід, які проходили випробування на філії "Одеський іподром" ДП "Конярство України" в сезонах 2022-2023 років.

Результати досліджень. На основі даних промірів дослідного поголів'я орловської рисистої та призової рисистої порід були розраховані середні показники висоти в холці, косої довжини тулубу, обхвату грудей та обхвату п'ястя коней двох порід, на підставі яких обчислені індекси тілобудови (табл.1).

Таблиця 1. Індекси тілобудови дослідного поголів'я коней, %

Назва індексу	Орловська рисиста	Призова рисиста
Формату	102,4	100,3
Обхвату грудей	114,9	114,4
Костистості	13,4	13,0

Як свідчать дані таблиці 1, представники орловської рисистої породи мають більш подовжений формат, властивий легкоупряжному типу, тоді як коні призової рисистої породи мають більш вкорочений формат, наближений до верхового типу.

При розрахунку коефіцієнтів кореляції між промірами та жвавістю досліджуваного поголів'я отримано наступні дані (табл. 2).

Як свідчать дані таблиці 2, між промірами та жвавістю рисаків існує незначна позитивна кореляція. Найвищий показник спостерігається між обхватом грудей та жвавістю, що є цілком обґрунтовано, оскільки розвиток грудної клітини свідчить про достатню ємність легень, яка сприяє спортивній роботоздатності рисаків.

Таблиця 2. Коефіцієнти кореляції між промірами та жвавистю коней

Породи	Коефіцієнти кореляції			
	висота в холці- жвависть	коса довжина тулубу- жвависть	обхват грудей- жвависть	обхват п'ястка- жвависть
Орловська рисиста	0,12±0,027	0,07±0,024	0,32±0,037	0,06±0,017
Призова рисиста	0,27±0,031	0,013±0,029	0,31±0,034	0,003±0,0009

Висновки.

1. Коні орловської рисистої породи, які проходили випробування на філії "Одеський іподром" протягом 2022-2023 років, мали індекс формату, властивий легкоупряжному типу, тоді як коні призової рисистої породи мали більш вкорочений формат, наближений до верхового типу.

2. Найвищий коефіцієнт кореляції спостерігався між обхватом грудей та жвавистю коней обох порід.

Список використаних джерел

1. Гопка Б. М., Ткачук В. М. Жвависть і скороспілість орловських рисаків. *Сучасний стан та перспективи розвитку аграрного сектору України: Зб. наукових праць*. Ніжин, 2018. № 10. С. 32–37.

2. Косенко С.Ю., Буренко А.В., Чебан В.С., Нагорний С.А. Аналіз екстер'єрних ознак та робочих якостей коней рисистих порід, які належать філіям ДП "Конярство України" за результатами експертної оцінки 2022 року. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2022. Вип. 64.С. 27-33.

3. Програма селекції коней української рисистої породної групи до 2020 року. Ткаченко О. О., Ткачова І. В., Гданська К. В., Россоха В. І., Тур Г. М., Алещенко О. А. (Інститут тваринництва НААН)]; за ред. Н. В. Кудрявської, І. В. Ткачової. Х.: Інститут тваринництва НААН, 2015. 92 с.

4. Ткачова І.В. Генофонд конярства України. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»*. Київ, 2015. Вип. 207. С.74-85.